

КАФЕДРА КОМПОЗИЦІЇ ТА ІНСТРУМЕНТУВАННЯ

СИЛАБУС

ІНСТРУМЕНТОЗНАВСТВО

Освітній рівень	I, освітньо-професійний рівень	Курс	III
Ступінь освіти	бакалавр	Семестр	5
Галузь знань	02 Культура і мистецтво	ECTS	3
Спеціальність	O25 Музичне мистецтво	Аудиторних годин	32
Освітньо-професійна програма	«Сольне інструментальне та вокальне виконавство» (Фортепіано, орган)	Лекції	-
Статус	обов'язкова	Семінари	-
		Практичні	32
		Індивідуальні	-
		Самостійна робота	58
		Семестровий контроль	Залік – 5 семестр

Інформація про викладача	
ПІБ, посада	Малий Дмитро Миколайович, старший викладач
Профіль викладача	http://num.kharkiv.ua/assets/img/structure/faculties/composition/Malyj.pdf
E-mail	refala@ukr.net

Анотація навчальної дисципліни.

Силабус навчальної дисципліни «Інструментознавство» складено відповідно до освітньо-професійної програми «Сольне інструментальне та вокальне виконавство» (Фортепіано, орган). Силабус визначає обсяг знань здобувачів, алгоритм вивчення дисципліни «Інструментознавство», необхідне методичне забезпечення, складові та технологію оцінювання навчальних досягнень здобувачів.

Метою навчальної дисципліни є вивчення виразових і технічних можливостей музичних інструментів симфонічного оркестру, тембрових груп, видів оркестрів і оркестрових складів. У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувачі вищої освіти повинні **знати**:

- технічну і виразову специфіку інструментів симфонічного оркестру;
- партитурну систему;
- склади оркестру;
- термінологію, яка застосовується в симфонічних партитурах;
- приклади використання інструментів у сольних, камерних і симфонічних творах композиторів XVII–XXI ст.

Уміти:

- аудіально визначати інструменти симфонічного оркестру;
- визначати склад оркестру за партитурою;
- «прочитати» терміни, які застосовуються в симфонічних партитурах — назви інструментів й спеціальні позначки.

Згідно з вимогами освітньої програми навчальна дисципліна спрямована на формування **загальних компетентностей**:

ЗК2. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК4. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК5. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК7. Здатність бути критичним і самокритичним.

ЗК8. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК9. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК11. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.

ЗК12. Здатність працювати автономно.

ЗК14. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

Спеціальних (фахових) компетентностей:

СК3. Здатність усвідомлювати художньо-естетичну природу музичного мистецтва.

СК4. Здатність усвідомлювати взаємозв'язки та взаємозалежності між теорією та практикою музичного мистецтва.

СК5. Здатність використовувати знання про основні закономірності й сучасні досягнення у теорії, історії та методології музичного мистецтва.

СК6. Здатність використовувати професійні знання та навички в процесі творчої діяльності.

СК7. Здатність володіти науково-аналітичним апаратом та використовувати професійні знання у практичній діяльності.

СК9. Здатність розуміти основні шляхи інтерпретації художнього образу.

СК10. Здатність застосовувати базові знання провідних музично-теоретичних систем та концепцій.

СК11. Здатність оперувати професійною термінологією.

СК12. Здатність збирати, аналізувати, синтезувати художню інформацію та застосовувати її в процесі практичної діяльності.

СК13. Здатність використовувати широкий спектр міждисциплінарних зв'язків.

СК15. Здатність здійснювати редакторську / менеджерську / лекторську / аранжувальну / звукорежисерську діяльність в сфері музичного мистецтва.

СК17. Здатність застосовувати традиційні і альтернативні інноваційні технології музикознавчої, виконавської, композиторської, диригентської, педагогічної діяльності.

Згідно з вимогами освітньої програми навчальна дисципліна спрямована на формування **програмних результатів** навчання:

ПРН4. Аналізувати музичні твори з виокремленням їх належності до певної доби, стилю, жанру, особливостей драматургії, форми та художнього змісту.

ПРН7. Володіти методами опрацювання музикознавчої літератури, узагальнення та аналізу музичного матеріалу, принципами формування наукової теми та розуміння подальших перспектив розвитку даної проблематики в різних дослідницьких жанрах.

ПРН9. Демонструвати володіння теоретичними та практичними основами інструментування, аранжування музики та композиції, вміння здійснювати переклад музичних творів для різних колективів (оркестру, ансамблю, хору).

ПРН12. Володіти термінологією музичного мистецтва, його понятійно-категоріальним апаратом.

ПРН15. Демонструвати музично-теоретичні, культурно-історичні знання з музичного мистецтва.

ПРН17. Демонструвати аргументовані знання з особливостей музичних стилів різних епох.

Перелік тем.

Тема 1. Симфонічний оркестр: склади, темброво-оркестрові групи, принципи розташування оркестру на сцені.

Тема 2. Партитурна система: правила оформлення.

Тема 3. Струнно-смичкові інструменти симфонічного оркестру: загальна характеристика.

Тема 4. Скрипка, альт, віолончель, контрабас.

Тема 5. Група дерев'яних духових інструментів: загальна характеристика. Транспональні інструменти.

Тема 6. Сімейства флейт, гобоїв, кларнетів, фаготів.

Тема 7. Група мідних духових інструментів: історія, загальна характеристика.

Тема 8. Валторна, труба, тромбон, туба, корнет, саксофон.

Тема 9. Група ударних інструментів: загальна характеристика. Ударні без визначеної висоти звука.

Тема 10. Ударні інструменти з визначеною висотою звука.

Тема 11. Клавішні і щипкові інструменти в симфонічному оркестрі. Арфа.

Тема 12. Фортепіано, челеста, клавесин, орган.

Форми та технології навчання.

Практичні заняття, на яких здійснюється вивчення складів симфонічного оркестру, технічних і виразових можливостей музичних інструментів, прикладів їх використання у сольних, камерних і симфонічних творах, спеціальних позначок і термінів, які використовуються в партитурах.

У процесі самостійної роботи здобувачі вищої освіти виконують практичні завдання, націлені на закріплення теоретичних знань з інструментознавства.

Навчальні ресурси.

Навчання проводиться за допомогою сервісів Google Meet (відеотелефонний зв'язок), платформи Zoom, Google Drive (сховище даних). Для забезпечення освітнього процесу додатково використовується навчальна платформа, призначена для створення персоналізованих навчальних середовищ – Moodle. Платформа використовується на основі ліцензії GNU General Public License. Усі необхідні для вивчення навчальної дисципліни основні та додаткові матеріали надсилаються у відповідну групу Viber, Messenger, Telegram тощо.

Система оцінювання.

90-100 балів. Національна шкала – відмінно. ECTS шкала – А.

82-89 балів. Національна шкала – добре. ECTS шкала – В.

75-81 бали. Національна шкала – добре. ECTS шкала – С.

64-74 балів. Національна шкала – задовільно. ECTS шкала – D.

60-63 бали. Національна шкала – задовільно. ECTS шкала – Е.

35-59 балів. Національна шкала – незадовільно. ECTS шкала – FХ.

1-34 бали. Національна шкала – незадовільно. ECTS шкала – F.

Критерії оцінювання знань і умінь здобувачів освіти.

90–100–А – відмінно: засвоєння матеріалу в повному обсязі на високому якісному рівні; знання у повному обсязі технічних і виразових можливостей музичних інструментів, складів оркестрів, термінології; відповідь повна з незначними недоліками.

82–89–В – добре: засвоєння матеріалу в повному обсязі на належному якісному рівні, із зменшеним показником якості опанування дисципліни в окремих питаннях; відповідь має деякі недоліки (2-3 помилки).

75–81–С – добре: засвоєння матеріалу на середньому рівні, зі зменшеним показником якості опанування дисципліни в окремих питаннях; відповідь неповна з численними недоліками (4-5 помилки).

64–74–D – задовільно: матеріал засвоєно на середньому рівні; відповідь фрагментарна, з великою кількістю помилок (5-6).

60–63–Е – задовільно: матеріал засвоєно на посередньому, поверхневому рівні, зі значними пробілами; відповідь задовольняє мінімальним критеріям, з великою кількістю недоліків і помилок (від 7).

35–59–FX – незадовільно (з можливістю повторного складання): матеріал засвоєно фрагментарно, поверхневий рівень ознайомленості зі складовими програми, знання та уміння є недостатніми; перескладання можливе.

0–34–F – незадовільно (з обов'язковим повторним вивченням дисципліни): матеріал не засвоєно, немає належного орієнтування та обізнаності в темах; в усних відповідях здобувач демонструє вкрай низький рівень знання матеріалу навчальної дисципліни.

Залік у 5 семестрі передбачає усну відповідь на 2 питання за списком залікових питань.

Інклюзивне навчання.

Навчальна дисципліна може викладатися для більшості здобувачів освіти з особливими освітніми потребами.

Неформальна освіта.

У межах вивчення навчальної дисципліни передбачається участь здобувачів освіти у міжнародних і всеукраїнських наукових конференціях, круглих столах, відвідування культурно-мистецьких заходів тощо.

Політика курсу.

Робота в курсі має відповідати вимогам «Положення ХНУМ імені І. П. Котляревського про академічну доброчесність» та «Кодексу академічної доброчесності ХНУМ імені І.П.Котляревського»)

Рекомендована література.

1. Андреева О. Ударні інструменти сучасного симфонічного оркестру. – К.: Музична Україна, 1985. 72 с.
2. Котонський В. Ударні інструменти в сучасному оркестрі. Переклад з польської Л. Грабовського. К.: Музична Україна, 1971. 60 с.
3. Adler S. The study of orchestration. 3rd ed. New York: Norton, 2002. 839 p.
4. Casella A., Mortari W. The Technique of Contemporary Orchestration. Eng. Translation with contemporary Applications by T. V. Frascillo. Milan: Ricordi, 2004. 278 p.
5. Forsyth C. Orchestration. 2d ed. New York: Dover, 1982. 519 p.
6. Piston W. Orchestration. London: Victor Gollancz LTD. 1969. 477 p.